

DOHOVOR o redukovaní počtu osôb bez štátnej príslušnosti

(Dohovor o redukovaní počtu osôb bez štátnej príslušnosti a dodatok k Dohovoru je možné nájsť v **Zbierke zákonov SR** pod číslom **192/2001** ako Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky)

Zmluvné štáty,
konajúc v súlade s uznesením č. 896 (IX) prijatým Valným zhromaždením Organizácie Spojených národov 4. decembra 1954,
považujúc za žiadúce redukovať počet osôb bez štátnej príslušnosti medzinárodnou dohodou,
dohodli sa takto:

Čl.1

1. Zmluvný štát udelí štátnu príslušnosť osobe narodenej na jeho území, ktorá by inak bola bez štátnej príslušnosti. Štátna príslušnosť sa udelí

a) pri narodení zo zákona alebo

b) na základe žiadosti podanej príslušnému orgánu danou osobou alebo v jej mene spôsobom predpísaným vnútroštátnymi právnymi predpismi. Podľa ustanovení bodu 2 tohto článku takúto žiadosť nemožno zamietnuť.

Zmluvný štát, ktorý udeľuje štátnu príslušnosť podľa písmena b) tohto bodu, môže tiež udeliť štátnu príslušnosť zo zákona v takom veku a za takých podmienok, ktoré ustanovujú vnútroštátne právne predpisy.

2. Zmluvný štát môže udeliť štátnu príslušnosť podľa bodu 1 písm. b) tohto článku na základe splnenia jednej podmienky alebo viacerých z týchto podmienok:

a) ak bude žiadosť podaná v lehote ustanovenej daným zmluvným štátom začínajúcej najneskôr dovŕšením osemnásteho roku veku a končiacej najneskôr dovŕšením dvadsiateho prvého roku veku, avšak s tým, že táto osoba bude mať najmenej jeden rok na to, aby mohla podať žiadosť bez toho, aby musela získať zákonné oprávnenie tak urobiť,

b) ak dotknutá osoba má miesto obvyklého pobytu na území zmluvného štátu po dobu, ktorá môže byť týmto štátom ustanovená, nesmie však prevyšovať päť rokov bezprostredne predchádzajúcich podaniu žiadosti alebo celkovo desať rokov,

c) ak dotknutá osoba nebola odsúdená za prečin proti štátnej bezpečnosti a nebola ani odsúdená k odňatiu slobody na päť a viac rokov na základe obvinenia z trestného činu,

d) ak dotknutá osoba bola vždy osobou bez štátnej príslušnosti.

3. Bez ohľadu na ustanovenia bodu 1 písm. b) a bodu 2 tohto článku dieťa, ktoré sa narodí z manželského zväzku na území zmluvného štátu a ktorého matka má štátnu príslušnosť tohto štátu, nadobudne pri narodení jeho štátnu príslušnosť, ak by inak bolo bez štátnej príslušnosti.

4. Zmluvný štát udelí štátnu príslušnosť osobe, ktorá by bola inak bez štátnej príslušnosti a ktorá nemôže nadobudnúť štátnu príslušnosť zmluvného štátu, na ktorého území sa narodila,

pretože prekročila vek na podanie žiadosti alebo nespĺnila podmienku dĺžky pobytu, ak jeden z rodičov tejto osoby v čase jej narodenia mal štátnu príslušnosť prvého z uvedených zmluvných štátov. Ak jej rodičia nemajú rovnakú štátnu príslušnosť v čase jej narodenia, otázku, či štátna príslušnosť tejto osoby má sledovať štátnu príslušnosť otca alebo matky, majú riešiť vnútroštátne právne predpisy tohto zmluvného štátu. Ak sa na udelenie štátnej príslušnosti vyžaduje podanie žiadosti, žiadosť má byť podaná žiadateľom alebo v jeho mene na príslušnom orgáne spôsobom predpísaným vnútroštátnymi právnymi predpismi. Podľa ustanovení bodu 5 tohto článku takúto žiadosť nemožno zamietnuť.

5. Zmluvný štát môže udeliť štátnu príslušnosť podľa bodu 4 tohto článku na základe splnenia jednej podmienky alebo viacerých z týchto podmienok:

- a) ak je žiadosť podaná skôr, než žiadateľ dovŕši určitý vek ustanovený zmluvným štátom, nie však menej ako dvadsaťtri rokov,
- b) ak dotknutá osoba mala obvyklý pobyt na území zmluvného štátu počas obdobia bezprostredne predchádzajúceho podaniu žiadosti, ktorého dĺžku môže štát ustanoviť; nemôže však prevyšovať tri roky,
- c) ak dotknutá osoba bola vždy osobou bez štátnej príslušnosti.

Čl.2

O dieťati nájdenom na území zmluvného štátu sa predpokladá, ak neexistuje dôkaz o opak, že sa narodilo na tomto území rodičom majúcim štátnu príslušnosť tohto štátu.

Čl.3

Na účely určenia záväzkov zmluvných štátov vyplývajúcich z tohto dohovoru sa v prípadoch narodenia dieťaťa na palube lode alebo lietadla predpokladá, že k narodeniu došlo na území štátu, pod ktorého vlajkou loď pláva, alebo na území štátu, kde je lietadlo registrované, podľa toho, o aký prípad ide.

Čl.4

1. Zmluvný štát udelí svoju štátnu príslušnosť osobe, ktorá sa nenarodila na území zmluvného štátu, ktorá by inak bola osobou bez štátnej príslušnosti, ak jeden z jej rodičov mal v čase jej narodenia štátnu príslušnosť tohto štátu. Ak jej rodičia nemali v čase jej narodenia rovnakú štátnu príslušnosť, to, či jej štátna príslušnosť má sledovať štátnu príslušnosť otca alebo matky, určia vnútroštátne právne predpisy zmluvného štátu. Štátna príslušnosť udeľovaná podľa ustanovenia tohto bodu sa udelí

- a) pri narodení zo zákona alebo
- b) na základe žiadosti podanej príslušnému orgánu dotknutou osobou alebo v jej mene spôsobom predpísaným vnútroštátnymi právnymi predpismi. Podľa ustanovení bodu 2 tohto článku nemožno takúto žiadosť zamietnuť.

2. Zmluvný štát môže udeliť štátnu príslušnosť v súlade s ustanoveniami bodu 1 tohto článku na základe splnenia jednej podmienky alebo viacerých z týchto podmienok:

- a) ak je žiadosť podaná skôr, než žiadateľ dovŕši vek ustanovený zmluvným štátom; takto ustanovený vek však nemôže byť nižší ako dvadsaťtri rokov,

b) ak dotknutá osoba mala obvyklý pobyt na území zmluvného štátu počas obdobia bezprostredne predchádzajúceho podaniu žiadosti, ktorého dĺžku môže ustanoviť tento štát; dĺžka takéhoto obdobia však nemôže prevyšovať tri roky,

c) ak dotknutá osoba nebola odsúdená za trestný čin proti národnej bezpečnosti,

d) ak dotknutá osoba bola vždy osobou bez štátnej príslušnosti.

Čl.5

1. Ak z právnych predpisov zmluvného štátu vyplýva strata štátnej príslušnosti z dôvodu akejkoľvek zmeny osobného postavenia osoby, ako je uzatvorenie manželstva, skončenie manželstva, zistenie otcovstva, uznanie alebo adopcia, strata sa podmieni inou štátnou príslušnosťou alebo jej nadobudnutím.

2. Ak podľa právnych predpisov zmluvného štátu stráca dieťa narodené z nemanželského vzťahu jeho štátnu príslušnosť v dôsledku uznania otcovstva, musí mu byť daná príležitosť opätovne nadobudnúť túto štátnu príslušnosť na základe písomnej žiadosti podanej príslušnému orgánu a podmienky vzťahujúce sa na podanie takejto žiadosti nesmú byť prísnejšie než podmienky uvedené v článku 1 bode 2 tohto dohovoru.

Čl.6

Ak právne predpisy zmluvného štátu ustanovujú stratu štátnej príslušnosti manžela (manželky) alebo detí v dôsledku straty alebo odňatia štátnej príslušnosti tejto osobe, takáto strata sa podmieni inou štátnou príslušnosťou alebo jej nadobudnutím.

Čl.7

1.

a) Ak právne predpisy zmluvného štátu umožňujú zrieknutie sa štátnej príslušnosti, takéto zrieknutie nebude mať za následok stratu štátnej príslušnosti, ibaže osoba, ktorej sa to týka, má alebo nadobudne štátnu príslušnosť iného štátu.

b) Ustanovenia písmena a) tohto bodu sa nemajú aplikovať v prípadoch, keď by ich aplikácia nebola v súlade s princípmi uvedenými v článkoch 13 a 14 Všeobecnej deklarácie ľudských práv prijatej 10. decembra 1948 Valným zhromaždením Organizácie Spojených národov.

2. Štátny príslušník zmluvného štátu, ktorý sa uchádza o udelenie štátneho občianstva v inom štáte, nestráca svoju štátnu príslušnosť, kým nemá štátnu príslušnosť iného štátu alebo príslub nadobudnutia jeho štátnej príslušnosti.

3. Podľa bodov 4 a 5 tohto článku nemôže štátny príslušník zmluvného štátu stratiť svoju štátnu príslušnosť a stať sa osobou bez štátnej príslušnosti z dôvodu odchodu z krajiny, usídlenia sa v zahraničí, zanedbania zaregistrovania sa alebo z iného podobného dôvodu.

4. Osoba, ktorá nadobudla štátnu príslušnosť iného štátu, môže stratiť svoju pôvodnú štátnu príslušnosť z dôvodu pobytu v zahraničí počas obdobia určeného právnymi predpismi dotknutého zmluvného štátu, najmenej však sedem po sebe nasledujúcich rokov, ak príslušnému orgánu neohlási svoj úmysel ponechať si štátnu príslušnosť.

5. V prípade štátneho príslušníka zmluvného štátu, ktorý sa narodil mimo jeho územia, právne predpisy tohto štátu môžu pozastaviť jeho štátnu príslušnosť po uplynutí jedného roka od dovŕšenia plnoletosti a podmieniť ju miestom bydliska v tom čase na území tohto štátu alebo registráciou na príslušnom orgáne.

6. S výnimkou okolností uvedených v tomto článku nemôže osoba stratiť štátnu príslušnosť zmluvného štátu, ak by takáto strata spôsobila, že by sa stala osobou bez štátnej príslušnosti, bez ohľadu na to, že takúto stratu iné ustanovenie tohto dohovoru nezakazuje.

Čl.8

1. Zmluvný štát nemôže odňať osobe štátnu príslušnosť, ak by takéto odňatie malo za následok, že by ostala bez štátnej príslušnosti.

2. Bez ohľadu na ustanovenia bodu 1 tohto článku možno odňať štátnu príslušnosť zmluvného štátu

a) za okolností, za ktorých je podľa článku 7 bodov 4 a 5 povolené odňatie štátnej príslušnosti,

b) ak bola štátna príslušnosť získaná na základe falošných informácií alebo podvodom.

3. Bez ohľadu na ustanovenia bodu 1 tohto článku si môže zmluvný štát ponechať právo odňať štátnu príslušnosť, ak v čase podpisu, ratifikácie alebo pristúpenia k tomuto dohovoru uvedie ponechanie si takéhoto práva z jedného dôvodu alebo viacerých týchto dôvodov v čase podpisu, ratifikácie alebo pristúpenia k tomuto dohovoru uvedených v jeho právnych predpisoch:

a) ak osoba v rozpore so svojím záväzkom dodržiavať zákony zmluvného štátu

i) napriek výslovnému zákazu vydanému zmluvným štátom poskytla alebo pokračovala v poskytovaní služieb inému štátu, alebo prijala alebo pokračovala v prijímaní odmien za služby od iného štátu, alebo

ii) sa chovala spôsobom vážne poškodzujúcim životné záujmy štátu,

b) ak osoba zložila prísahu alebo vykonala formálne vyhlásenie o oddanosti inému štátu, alebo poskytla jednoznačný dôkaz o svojom odhodlaní vypovedať oddanosť zmluvnému štátu.

4. Zmluvný štát nemôže využiť svoju právomoc priznanú bodmi 2 a 3 tohto článku odňať štátnu príslušnosť s výnimkou prípadov, keď tak urobí v súlade s právnymi predpismi, ktoré umožňujú dotknutej osobe právo na riadne vypočutie pred súdom alebo iným nezávislým orgánom.

Čl.9

Zmluvný štát nemôže odňať žiadnej osobe alebo skupine osôb ich štátnu príslušnosť z rasových, etnických, náboženských alebo politických dôvodov.

Čl.10

1. Každá zmluva medzi zmluvnými štátmi ustanovujúca odstúpenie územia musí obsahovať opatrenia určené na zabezpečenie, aby sa žiadna osoba v dôsledku takéhoto odstúpenia nestala osobou bez štátnej príslušnosti. Zmluvný štát vynaloží všetko úsilie na zabezpečenie toho, aby akákoľvek takáto zmluva uzatvorená ním so štátom, ktorý nie je zmluvným štátom tohto dohovoru, obsahovala takéto ustanovenia.

2. Ak zmluva takéto ustanovenia neobsahuje, zmluvný štát, ktorému je územie odstúpené alebo ktorý získal územie iným spôsobom, udelí svoju štátnu príslušnosť tým osobám, ktoré by sa inak stali osobami bez štátnej príslušnosti v dôsledku odstúpenia alebo získania územia.

Čl.11

Zmluvné štáty podporia, akonáhle to bude možné po uložení šiestej ratifikačnej listiny alebo listiny o pristúpení, zriadenie inštitúcie v rámci Organizácie Spojených národov, u ktorej bude môcť osoba nárokujúca si výhody vyplývajúce z tohto dohovoru požiadať o preskúmanie svojho nároku a o pomoc pri jeho predložení príslušnému orgánu.

Čl.12

1. Vo vzťahu k zmluvným štátom, ktoré podľa ustanovení bodu 1 článku 1 alebo článku 4 tohto dohovoru neudelujú svoju štátnu príslušnosť pri narodení dieťaťa zo zákona, sa aplikujú ustanovenia bodu 1 článku 1 alebo článku 4, podľa toho, o aký prípad ide, na osoby narodené pred, ako aj na osoby narodené po nadobudnutí platnosti tohto dohovoru.

2. Ustanovenia článku 1 bodu 4 tohto dohovoru sa aplikujú na osoby narodené pred, ako aj na osoby narodené po nadobudnutí jeho platnosti.

3. Ustanovenia článku 2 tohto dohovoru sa aplikujú len na deti nájdené na území zmluvného štátu po nadobudnutí jeho platnosti pre daný štát.

Čl.13

Dohovor nemožno vykladať tak, že ovplyvňuje akékoľvek ustanovenia vedúce k redukovaniu počtu osôb bez štátnej príslušnosti, ktoré môžu byť obsiahnuté v právnych predpisoch ktoréhokoľvek zmluvného štátu platných teraz alebo v budúcnosti, alebo ktoré by mohli byť obsiahnuté v akomkoľvek dohovore, zmluve, alebo dohode platnej teraz alebo v budúcnosti medzi dvoma alebo viacerými zmluvnými štátmi.

Čl.14

Akýkoľvek spor medzi zmluvnými štátmi týkajúci sa výkladu alebo vykonávania tohto dohovoru, ktorý nemožno vyriešiť iným spôsobom, bude na návrh ktorejkoľvek zmluvnej strany zúčastnenej v spore predložený Medzinárodnému súdnemu dvoru.

Čl.15

1. Tento dohovor sa vzťahuje na všetky nesamosprávne, poverenecké, koloniálne a iné nemetropolitné územia, za ktorých zahraničné vzťahy je ktorýkoľvek zmluvný štát zodpovedný; príslušný zmluvný štát podľa ustanovení bodu 2 tohto článku vyhlási v čase podpísania, ratifikácie alebo pristúpenia, na ktoré nemetropolitné územia alebo územia sa má dohovor vzťahovať ipso facto na základe podpísania, ratifikácie alebo pristúpenia.

2. Vo všetkých prípadoch, keď na účely štátnej príslušnosti sa nemetropolitné územie nepovažuje za celok s metropolitným územím alebo sa na základe ústavných zákonov alebo ústavnej praxe zmluvného štátu vyžaduje predchádzajúci súhlas nemetropolitného územia, sa takýto zmluvný štát bude snažiť zadovážiť potrebný súhlas nemetropolitného územia v priebehu

dvanástich mesiacov od dátumu podpísania tohto dohovoru týmto zmluvným štátom a po získaní takéhoto súhlasu bude o tom informovať generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov. Tento dohovor sa bude na územie alebo územia uvedené v tomto oznámení vzťahovať od dátumu jeho prijatia generálnym tajomníkom.

3. Po uplynutí dvanásťmesačného obdobia uvedeného v bode 2 tohto článku budú príslušné zmluvné štáty informovať generálneho tajomníka o výsledku konzultácií s nemetropolitnými územiami, za ktorých zahraničné vzťahy sú zodpovedné, a ktoré mohli odoprieť súhlas s vykonávaním tohto dohovoru.

Čl.16

1. Tento dohovor bude sprístupnený na podpis v sídle Organizácie Spojených národov od 30. augusta 1961 do 31. mája 1962.

2. Tento dohovor bude otvorený na podpis pre
a) ktorýkoľvek členský štát Organizácie Spojených národov,

b) ktorýkoľvek iný štát prizvaný zúčastniť sa konferencie o eliminácii alebo redukování počtu osôb bez štátnej príslušnosti,

c) ktorýkoľvek iný štát, ktorý môže Valné zhromaždenie Organizácie Spojených národov vyzvať na podpísanie alebo pristúpenie k tomuto dohovoru.

3. Tento dohovor podlieha ratifikácii a po ratifikácii budú ratifikačné listiny uložené u generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov.

4. Tento dohovor bude sprístupnený na pristúpenie pre štáty uvedené v bode 2 tohto článku. Pristúpenie sa vykonáva uložením listín o pristúpení u generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov.

Čl.17

1. Pri podpise, ratifikácii alebo pristúpení môže ktorýkoľvek štát vzniesť výhrady k článkom 11, 14 a 15.

2. Žiadne ďalšie výhrady k tomuto dohovoru nie sú prípustné.

Čl.18

1. Tento dohovor nadobúda platnosť dva roky po dni uloženia šiestej ratifikačnej listiny alebo listiny o pristúpení.

2. Pre každý štát, ktorý ratifikoval alebo pristúpil k tomuto dohovoru po dni uloženia šiestej ratifikačnej listiny alebo listiny o pristúpení, má dohovor nadobudnúť platnosť deväťdesiatym dňom po uložení ratifikačnej listiny tohto štátu alebo listiny o pristúpení alebo v deň nadobudnutia platnosti tohto dohovoru v súlade s ustanovením bodu 1 tohto článku, podľa neskoršieho dátumu.

Čl.19

1. Ktorýkoľvek zmluvný štát môže kedykoľvek odstúpiť od tohto dohovoru písomným oznámením generálnemu tajomníkovi Organizácie Spojených národov. Takéto odstúpenie nadobudne pre daný zmluvný štát platnosť jeden rok po prijatí oznámenia o odstúpení generálnym tajomníkom Organizácie Spojených národov.

2. V prípadoch, keď v súlade s ustanoveniami článku 15 tento dohovor nadobudol platnosť pre nemetropolitné územia zmluvného štátu, takýto štát môže kedykoľvek neskôr oznámiť generálnemu tajomníkovi Organizácie Spojených národov so súhlasom dotknutého územia odstúpenie od tohto dohovoru v súvislosti s týmto územím. Odstúpenie nadobudne platnosť jeden rok po dátume prijatia oznámenia generálnym tajomníkom Organizácie Spojených národov, ktorý informuje všetky ostatné členské štáty o oznámení a o dátume jeho prijatia.

Čl.20

1. Generálny tajomník Organizácie Spojených národov oznámi všetkým členským štátom Organizácie Spojených národov a nečlenským štátom uvedeným v článku 16

- a) podpisy, ratifikácie a pristúpenia podľa článku 16,
- b) výhrady podľa článku 17,
- c) dátum nadobudnutia platnosti tohto dohovoru podľa článku 18,
- d) odstúpenia podľa článku 19.

2. Generálny tajomník Organizácie Spojených národov po uložení šiestej ratifikačnej listiny alebo listiny o pristúpení prednesie Valnému zhromaždeniu otázku týkajúcu sa zriadenia inštitúcie v súlade s článkom 11, o ktorej sa tento článok zmieňuje.

Čl.21

Tento dohovor zaregistruje generálny tajomník Organizácie Spojených národov k dátumu nadobudnutia jeho platnosti.

Na dôkaz toho podpísaní splnomocnenci podpísali tento dohovor.

Dané v New Yorku 30. augusta 1961 v jednom vyhotovení, ktorého čínska, anglická, francúzska, ruská a španielska verzia majú rovnakú platnosť a ktoré budú uložené v archívoch Organizácie Spojených národov a ktorých overené kópie generálny tajomník Organizácie Spojených národov doručí všetkým členským štátom Organizácie Spojených národov a nečlenským štátom uvedeným v článku 16 tohto dohovoru.